

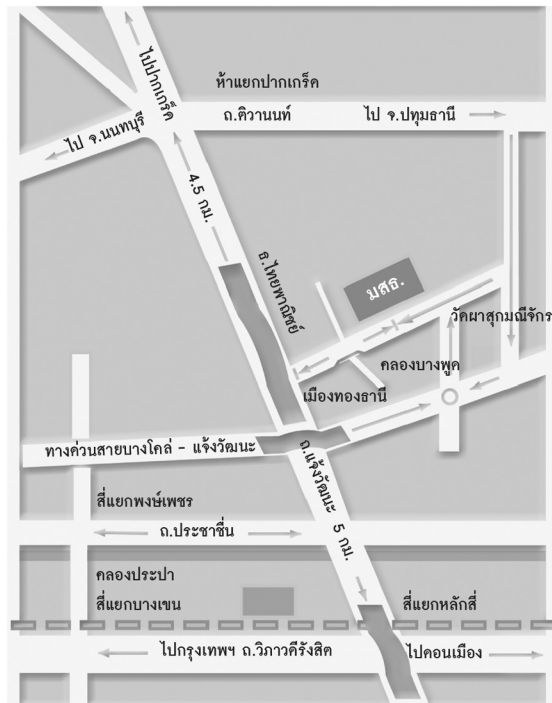
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์

ปีการศึกษา 2561-2565

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

<http://www.stou.ac.th>

ฟพส.สว.903

สายรถที่ผ่าน

1. รถโดยสารประจำทาง

- ผ่านถนนติวานนท์
33 90 367 (ปากเกร็ด - รังสิต)
- ผ่านถนนแจ้งวัฒนะ
รถธรรมดา 52 150 166 356 1053 (นนทบุรี - วัดศาลาโฆภิกคาราม)
รถปรับอากาศ 150 166 356

2. รถตู้โดยสาร

- ปากเกร็ด - อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ
- ปากเกร็ด - มินบุรี
- ปากเกร็ด - จตุจักร
- ปากเกร็ด - ราม 1
- ปากเกร็ด - สีลม
- ปากเกร็ด - ฟิวเจอร์ฯ (รังสิต)
- เมืองทอง - อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ
- เมืองทอง - ราม 1
- เมืองทอง - เดอะมอลล์งามวงศ์วาน

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชารัฐศาสตร์

**มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ปีการศึกษา 2561-2565**

ขอให้นักศึกษาใช้เอกสารหลักสูตรฉบับนี้เป็นคู่มือในการศึกษาตลอดหลักสูตร

คำนำ

“วิชารัฐศาสตร์ไม่มีวันตายไปจากสังคม ตราบที่สังคมยังมีมนุษย์อาศัยอยู่ เว้นแต่มนุษย์จะทำลายสังคมนั้นเสีย”

ถ้อยคำที่ยกมาข้างต้นนี้ ไม่ได้ต้องการที่จะแสดงอหังการของวิชารัฐศาสตร์ เพียงแต่ต้องการชี้ให้เห็นว่าวิชารัฐศาสตร์เป็นวิชาที่มีความน่าสนใจอยู่หลายประการ

ประการแรก วิชารัฐศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับชีวิตทางสังคม จึงมีความน่าสนใจว่าวิชารัฐศาสตร์นี้จะสร้างและรักษาสังคมให้อยู่รอดได้หรือไม่

ประการต่อมา วิชารัฐศาสตร์เป็นวิชาที่เกิดขึ้นจากความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นของมนุษย์ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่ามนุษย์ปรารถนาจะสร้างวิชานี้ขึ้นมาให้เป็นอย่างไร และต้องการที่จะนำมาปรับใช้เพื่อประโยชน์อะไรของมนุษย์

อีกประการหนึ่ง วิชารัฐศาสตร์ควรต้องเป็นวิชาที่ใช้ในการสร้างสรรค์มากกว่าที่จะไปทำลายสังคมมนุษย์อันเป็นอุดมการณ์สูงสุดของวิชานี้

ท่านที่มาร่วมศึกษาในวิชารัฐศาสตร์จึงเป็นผู้ที่สนใจในความเป็นไปทางสังคม และต้องการที่จะสร้างสรรค์ให้สังคมนี้น่าอยู่ และเจริญก้าวหน้าต่อไป สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) และหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ร.ด.) จะช่วยให้ท่านที่สำเร็จการศึกษาแล้วนั้น มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ที่จะสร้างสรรค์สังคมบ้านเมืองไปสู่เป้าหมายดังกล่าวร่วมกันต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปฤณ นิยมไทย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สารบัญ

	หน้า
ความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชารัฐศาสตร์	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำสาขาวิชา	3
4. คณะกรรมการประจำสาขาวิชา	4
5. คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา	4
6. คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	5
7. คณาจารย์ประจำสาขาวิชา	6
8. คณาจารย์พิเศษประจำสาขาวิชา	8
9. หลักสูตรที่เปิดสอน	8
10. การรับรองหลักสูตร	8
11. ประเภทของนักศึกษา	9
12. คำแนะนำในการวางแผนการศึกษา	9
รายละเอียดหลักสูตร	
1. รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)	13
2. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)	19
แนวทางการเปิดสอนชุดวิชาในแต่ละภาค	29
รายละเอียดชุดวิชา	30
รายชื่อชุดวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	41

ความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชารัฐศาสตร์

1. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยประสบปัญหาด้านการเมืองที่สัมพันธ์กับปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมมาโดยตลอดนับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้จัดวางแนวทางการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยไว้ตั้งแต่ระดับรากฐานจนถึงระดับโครงสร้างทางการเมืองของชาติ รวมทั้งการปฏิรูปในด้านอื่นๆ เช่น การปฏิรูปการศึกษา เป็นต้น เพื่อสร้างพลังทางสังคมที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาทางการเมือง และเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไปสู่ความเข้มแข็งจนกลายเป็น “แกนนำ” การพัฒนาชาติบ้านเมืองโดยรวมในอนาคต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ในฐานะสถาบันการศึกษาที่เปิดกว้างให้กับสาธารณชนเพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์ทรัพยากรมนุษย์ และเพื่อเสริมสร้างการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ก่อให้เกิดประโยชน์ให้กับคนส่วนใหญ่ในชาติ สาขาวิชารัฐศาสตร์จึงได้พัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตขึ้นมาเพื่อเป็นการต่อยอดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแก่ผู้สนใจทั่วไป โดยมุ่งหวังว่าหลักสูตรนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของพลังผลักดันกระบวนการพัฒนาบุคลากรทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ในทุกบริบทของสังคมเศรษฐกิจและการเมืองต่อไป

อย่างไรก็ตาม จากสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้สาขาวิชารัฐศาสตร์จำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อันจะทำให้สามารถผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ที่จะไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตเป็นหลักสูตรต่อยอดความรู้ทางวิชาการในระดับที่สูง โดยมีเป้าหมายเพื่อมุ่งพัฒนานักวิจัยและนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงให้สามารถบุกเบิกแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ และมุ่งพัฒนานักวิชาชีพที่สามารถพัฒนาองค์ความรู้และสามารถนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศโดยเน้นคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2561 ในส่วนของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีเป้าหมายเพื่อสร้างการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านรัฐศาสตร์ การเมืองการปกครองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยมี 2 วิชาเอก คือ วิชาเอกการเมืองการปกครอง และวิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2561

2. วัตถุประสงค์

2.1 หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตทางรัฐศาสตร์โดยใช้ระบบการศึกษาทางไกลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความขยันหมั่นเพียร มีความพอเพียงและมีวินัย มีเจตคติที่เหมาะสม มีวัฒนธรรม คุณธรรม และศีลธรรมอันดี มีจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 2) มีความรอบรู้ลุ่มลึกในศาสตร์ที่ศึกษา มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้สู่การใช้ประโยชน์ มีความสามารถในการสร้างสรรค์ทางวิชาการ พัฒนานวัตกรรมหรือสร้างสรรค์ องค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง
- 3) มีทักษะในการคิดเชิงบูรณาการระบบ และวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์อย่างลุ่มลึกบนพื้นฐานวิชาการ แสวงหาความรู้ใหม่ แก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 4) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีความรับผิดชอบต่อองค์กร มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมทุกระดับ มีจิตอาสา และจิตสาธารณะ
- 5) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- 6) มีทักษะการสื่อสารที่ดีทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสืบค้นติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างรู้เท่าทัน และสามารถนำเสนอข้อมูลความรู้ผ่านสื่อที่หลากหลาย มีความสามารถในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพในรูปแบบที่เหมาะสม
- 7) มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง มีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรอยู่เป็นนิจ

2.2 หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อผลิตมหาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพรัฐศาสตร์
- 2) มีความรอบรู้อย่างลุ่มลึกและมีประสบการณ์ทางด้านรัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้อย่างสร้างสรรค์
- 3) รู้จักคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล สามารถวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานทางวิชาการให้เกิดความรู้ใหม่ และแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์
- 4) เป็นผู้มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง องค์กร และสังคม โดยรวม
- 5) เป็นผู้มีความมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อบุคคลอื่น เพื่อร่วมงาน

6) มีความสามารถในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมในการศึกษาและวิเคราะห์และสังเคราะห์

7) มีทักษะในการศึกษาทางไกล และสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร

3. คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำสาขาวิชา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่างๆ เป็นกรรมการที่ปรึกษาประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการสอน การวัดผลและบริการทางวิชาการในสาขาวิชารัฐศาสตร์ดังมีรายนามต่อไปนี้

1) รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพานิช	ประธานกรรมการ
2) ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
3) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
4) ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
5) นายกสมาคมนักข่าวและนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย	กรรมการ
6) นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย	กรรมการ
7) นายกสมาคมพนักงานเทศบาลแห่งประเทศไทย	กรรมการ
8) คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
9) คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กรรมการ
10) คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	กรรมการ
11) ผู้แทนศิษย์เก่ารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
(นายวิชัย เบญจรงค์กุล)	กรรมการ
12) ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปฤณ นิยมไทย)	เลขานุการ
13) เลขานุการคณะกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์	ผู้ช่วยเลขานุการ
14) หัวหน้างานเลขานุการกิจประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
(นางปราณี สีเหล็ก)	ผู้ช่วยเลขานุการ

4. คณะกรรมการประจำสาขาวิชา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้แต่งตั้งคณะกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาดำเนินงานด้านบริหารและวิชาการของสาขาวิชา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรือสภาวิชาการมอบหมาย ดังมีรายนามต่อไปนี้

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปฤณ นิยมไทย	ประธานกรรมการ
2) รองศาสตราจารย์ ดร.พิศาล มุกตาร์ศมี	กรรมการ
3) รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์	กรรมการ
4) รองศาสตราจารย์ธโสธร ตูทองคำ	กรรมการ
5) รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย	กรรมการ
6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนศักดิ์ สายจำปา	กรรมการ
7) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวัลณ์ช์ โรจนพล	กรรมการ
8) อาจารย์วันส ปิยะกุลชัยเดช	กรรมการ
9) หัวหน้างานเลขานุการกิจประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
(นางปราณี สีเหล็ก)	ผู้ช่วยเลขานุการ

5. คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์เพื่อทำหน้าที่ดำเนินงานด้านบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ดังมีรายนามต่อไปนี้

1) ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปฤณ นิยมไทย)	ประธานกรรมการ
2) ผู้แทนหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์)	กรรมการ
3) ผู้แทนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวัลณ์ช์ โรจนพล)	กรรมการ
4) ผู้แทนคณะกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ธโสธร ตูทองคำ)	กรรมการ
5) ผู้แทนคณาจารย์บัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศาล มุกตาร์ศมี)	กรรมการ

- 6) ผู้ที่สาขาวิชาฯ มอบหมายให้รับผิดชอบงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนศักดิ์ สายจำปา) กรรมการ และเลขานุการ
- 7) เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
(นางสาวนภารัตน์ กิตติรัตนมงคล) ผู้ช่วยเลขานุการ

6. คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ธนศักดิ์ สายจำปา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	ศศ.บ., ร.ม. (บริหารรัฐกิจ), ร.ด. (การเมืองการปกครอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, ศาสตราจารย์ ดร.	ร.บ. (เกียรตินิยม), ร.ม. (การปกครอง), ร.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พิศาล มุกตารัตน์, รองศาสตราจารย์ ดร.	ร.บ., ร.ม., ร.ด. (การปกครอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วรวิญญ์ โรจนพล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	ร.บ. (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง), ร.ด. (การปกครอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วรารักษ์ เนลิมพันธุ์ศักดิ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	ร.บ. (เกียรตินิยม), ร.ม. (การระหว่างประเทศและการทูต), Ph.D. (Political Science/International Relations) The University of Birmingham

7. คณะจารย์ประจำสาขาวิชา

ขจรศักดิ์ สิทธิ, อาจารย์

ชัยวัฒน์ ม่านศรีสุข, อาจารย์ ดร.

ฐปนรรต พรหมอินทร์, รองศาสตราจารย์

ทวี สุรฤทธิกุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ทลิตา สุพัฒน์รังสรรค์, อาจารย์

ธนศักดิ์ สายจำปา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, ศาสตราจารย์ ดร.

ธโรธร ตู๋ทองคำ, รองศาสตราจารย์

พิศาล มุกดาร์ศมี, รองศาสตราจารย์ ดร.

มนัสวี อริยะชุกะ, อาจารย์

ยุทธพร อิศรชัย, รองศาสตราจารย์

ร.บ. (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง), MIR MITCL

(Double Degree) Macquarie University

ร.บ. (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง),

ร.ม. (การปกครอง), M.P.P. (Public Policy),

Dr.phil (Political Science) magna cum

laude Albert-Ludwigs Universität

ร.บ., ร.ม. (การปกครอง)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร.บ., ร.ม. (การปกครอง)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร.บ., M.Sc. (Politics and Society)

University of Edinburgh

ศศ.บ., ร.ม. (บริหารรัฐกิจ),

ร.ด. (การเมืองการปกครอง)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ร.บ. (เกียรตินิยม), ร.ม. (การปกครอง),

ร.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร.บ. (เกียรตินิยม), ศ.บ., บธ.บ., รป.ม.,

ร.ม. (การระหว่างประเทศและการทูต)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ร.บ., ร.ม., ร.ด. (การปกครอง)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร.บ., M.A.Z (International Relations and

Strategic Studies), M.A. (Conflict analysis

and Management) Royal Roads University

ร.บ., ร.ม. (การปกครอง)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รสนิน ศิริยะพันธุ์, รองศาสตราจารย์

ร.บ. (เกียรตินิยม), Dip. in International Relations and Development (Distinction), M.A. (International Affairs) The American University

วันส์ ปิยะกุลชัยเดช, อาจารย์

ร.บ. (เกียรตินิยม), ร.ม. (การปกครอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, รองศาสตราจารย์ ดร.

ศศ.บ., ร.ม. (การปกครอง), ร.ป.ด., มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

วรารัก เกลิมพันธุ์ศักดิ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ร.บ. (เกียรตินิยม), ร.ม. (การระหว่างประเทศและการทูต), Ph.D. (Political Science/International Relations) The University of Birmingham

วรวลัญช์ โรจนพล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ร.บ. (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง), ร.ด. (การปกครอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมปฤณ นิยมไทย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ร.บ., Maîtrise de Sciences Politiques (Problèmes Internationaux), Doctorat de sciences sociales (Honorable) (Études Européennes) Université de Paris 8

8. คณะจารย์พิเศษประจำสาขาวิชา

พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, รองศาสตราจารย์ ดร.

ศศ.บ., ร.ม., ร.ด. (การบริหารรัฐกิจ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยได้เชิญคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่นอีกเป็นจำนวนมากมาเป็นกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา ผู้ร่วมผลิต/ปรับปรุง ประมวลสาระและแนวการศึกษาชุดวิชา ซึ่งรายนามผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านี้มีปรากฏในประมวลสาระและแนวการศึกษาชุดวิชาที่ท่านได้ผลิต/ปรับปรุง และเป็นอาจารย์สัมมนาเสริม/สัมมนาเข้ม อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ

9. หลักสูตรที่เปิดสอน*

สาขาวิชารัฐศาสตร์ เปิดสอนหลักสูตร 2 ระดับ ดังนี้

9.1 ระดับปริญญาเอก เปิดสอน 1 หลักสูตร คือ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

9.2 ระดับปริญญาโท เปิดสอน 1 หลักสูตร คือ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ประกอบด้วย 2 วิชาเอก ได้แก่ วิชาเอกการเมืองการปกครอง และวิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น

10. การรับรองหลักสูตร

สำนักงาน ก.พ. ได้รับรองคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตและหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต แล้ว โดยอาจบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดว่าคุณวุฒิดังกล่าวเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งได้ตามบัญชีอัตราเงินเดือนต่างๆ

หมายเหตุ * ข้อมูลอาจมีการเปลี่ยนแปลง โปรดติดตามการเปิดสอนหลักสูตรจากเอกสารประชาสัมพันธ์/เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย
http://www.stou.ac.th/thai/grad_stdy/Masters/

11. ประเภทของนักศึกษา

นักศึกษาระดับปริญญาโท แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) นักศึกษาสามัญ หมายความว่า บุคคลที่มหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นนักศึกษาโดยสมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- 2) นักศึกษาทดลองเรียน หมายความว่า บุคคลที่มหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นนักศึกษาตามเงื่อนไขของแต่ละสาขาวิชา ซึ่งเมื่อผ่านการประเมินผลหรือครบเงื่อนไขของแต่ละสาขาวิชาแล้ว จึงจะรับเข้าเป็นนักศึกษาสามัญตามหลักสูตรในสาขาวิชานั้นๆ ทั้งนี้ ให้นับระยะเวลาการทดลองเรียนเป็นส่วนหนึ่งของระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตร

12. คำแนะนำในการวางแผนการศึกษา

12.1 การศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก มีระยะเวลาศึกษาไม่เกิน 9 ปีการศึกษา นับจากวันเปิดภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในหลักสูตร

หลักสูตร แบบ 2.1 นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนและสอบผ่านชุดวิชาตามที่กำหนด โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า ลงทะเบียนเรียนดุซงึนินพนธ์ (36 หน่วยกิต) โดยสอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา และต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำดุซงึนินพนธ์ เสนอดุซงึนินพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยและเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และผลงานหรือส่วนหนึ่งของดุซงึนินพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษานักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเพื่อเข้ารับการสัมภาษณ์เสริมประสบการณ์ดุซงึนินพนธ์ (ไม่นับหน่วยกิต)

12.2 การศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท มีระยะเวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา นับจากวันเปิดภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในหลักสูตร

หลักสูตร แผน ก แบบ ก 2 นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนและสอบผ่านชุดวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต ตามที่หลักสูตรกำหนด โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนน หรือเทียบเท่า ลงทะเบียนเรียนวิทยานิพนธ์ (12 หน่วยกิต) พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และผลงานหรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว และในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษานักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเพื่อเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

หลักสูตร แผน ข นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนและสอบผ่านชุดวิชาไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ตามที่หลักสูตรกำหนด โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนน หรือเทียบเท่า ลงทะเบียนเรียนการศึกษาค้นคว้าอิสระ (6 หน่วยกิต) และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น พร้อมทั้งเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระหรือส่วนหนึ่งของรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้ และในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษานักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเพื่อเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

12.3 การลงทะเบียนเรียนแต่ละภาคการศึกษาให้นักศึกษาพิจารณาจากโครงสร้างของหลักสูตรและแนวทางการจัดโปรแกรมการศึกษาที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรฉบับนี้ ประกอบกับแนวทางการเปิดสอนชุดวิชาและตารางสอบไล่ที่ระบุไว้ในคู่มือลงทะเบียนเรียนแต่ละปีการศึกษา ทั้งนี้ ชุดวิชาที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษาเดียวกันจะต้องมีตารางสอบไล่ที่ไม่ตรงกัน

12.4 การศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท นอกจากการศึกษาจากสื่อการสอนทางไกลที่มหาวิทยาลัยจัดให้แล้ว นักศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม จัดทำรายงานและส่งงานที่ได้รับมอบหมาย เข้าร่วมสัมมนาเสริม/สัมมนาเข้ม และสอบไล่ประจำภาคการศึกษาตามวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

12.5 หากนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาในประมวลสาระ แนวการศึกษาชุดวิชา สื่อการสอน ต่างๆ และวิธีการศึกษาชุดวิชา สามารถขอคำปรึกษาที่สาขาวิชาได้ โดยเขียนจดหมาย โทรศัพท์ โทรสาร หรือเว็บไซต์ ตามที่อยู่นี้

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางพูด

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

โทรศัพท์ 0 2503 3575 หรือ 0 2504 8356 - 9

โทรสาร 0 2503 3575 หรือ 0 2504 8356

เว็บไซต์ <http://www.polscistou.com/>

12.6 หากนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การโอนชุดวิชา การเพิ่ม/ถอนชุดวิชา การเปลี่ยนคำนำหน้าชื่อ - ชื่อสกุล การเปลี่ยนที่อยู่ การขอต่ออายุสถานภาพนักศึกษา การลาพัก การศึกษา การขอรับใบประเมินผลการศึกษา การขอรับใบรับรองสถานภาพนักศึกษา การขอรับใบ รายงานผลการศึกษา รวมทั้งการร้องเรียนเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษาในเรื่องการสมัครเป็น นักศึกษา การลงทะเบียนเรียน และการสอบ สามารถขอคำปรึกษาที่สำนักบัณฑิตศึกษาได้ โดยเขียน จดหมาย โทรศัพท์ โทรสาร e-Mail หรือเว็บไซต์ ตามที่อยู่นี้

สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตู้ ปณ.55 ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขหลักสี่

กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0 2504 7560 - 4, โทรสาร 0 2503 2660

e-Mail: gsoffice@stou.ac.th หรือ

เว็บไซต์ http://www.stou.ac.th/thai/grad_stdy/Masters/

รายละเอียดหลักสูตร

รัฐศาสตร์ฉบับปฏิบัติ

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

เว็บไซต์ระบบสารสนเทศบัณฑิตศึกษา

http://www.stou.ac.th/thai/grad_std4/Masters/

http://

www.stou.ac.th/Courses/C_master.htm

เว็บไซต์หลักสูตรการศึกษา

● หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

Doctor of Political Science Program

ชื่อปริญญา

ชื่อเต็ม	รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
อักษรย่อ	ร.ด.
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ	Doctor of Political Science
อักษรย่อภาษาอังกฤษ	D.Pol.Sc.

คุณสมบัติของผู้สมัครมีดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติอื่นเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาและมหาวิทยาลัยกำหนด
- 2) มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- 3) มีโครงการในการทำวิทยานิพนธ์
- 4) ผ่านการสัมภาษณ์โดยคณะกรรมการที่สาขาวิชากำหนด

หมายเหตุ

สำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนดังกล่าวข้างต้น หากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้สมัครนั้นยังขาดพินความรู้ทางรัฐศาสตร์ เมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วต้องเข้ารับการอบรมเพื่อปรับพินความรู้ทางรัฐศาสตร์ตามที่คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชากำหนด โดยไม่นับหน่วยกิต

โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตร*

แบบ 2.1

(1) โครงสร้างของหลักสูตร	ชุดวิชา	หน่วยกิต
ก. หมวดวิชาเฉพาะ	4	24
ข. วิชาชีพ		36
ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพ		ไม่นับหน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต		
(2) รายละเอียดของหลักสูตร		
ก. หมวดวิชาเฉพาะ 4 ชุดวิชา (24 หน่วยกิต)		
84901	แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพขั้นสูง	
84902	สัมมนาการวิเคราะห์การเมืองขั้นสูง	
84903	สัมมนาการเมืองและการบริหารเปรียบเทียบขั้นสูง	
84904	สัมมนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	
ข. วิชาชีพ (36 หน่วยกิต)		
84998	วิชาชีพ	
ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพ (ไม่นับหน่วยกิต)		
84999	สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพนิติรัฐศาสตร์**	
	เป็นการสัมมนาเข้มที่เน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ โดยมีการประเมินผล	
	การสัมมนาเข้ม (มีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต) แต่ไม่นำผลมาคิดหน่วยกิตสะสม	

หมายเหตุ * โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตรอาจมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ ขอให้นักศึกษาติดตามข่าวจากเอกสารประชาสัมพันธ์/เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

** นักศึกษาต้องเข้ารับการสัมมนาเชิงชุดวิชาดังกล่าวในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนจบการศึกษาเท่านั้น

แนวทางการจัดโปรแกรมการศึกษา

แบบ 2.1

ปีที่ 1 ภาคต้น	84901	แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพขั้นสูง
	84902	สัมมนาการวิเคราะห์การเมืองขั้นสูง
ปีที่ 1 ภาคปลาย	84903	สัมมนาการเมืองและการบริหารเปรียบเทียบขั้นสูง
	84904	สัมมนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ปีที่ 2 ภาคต้น	84998	ดุชนิพนธ์
ปีที่ 2 ภาคปลาย	84998	ดุชนิพนธ์
ปีที่ 3 ภาคต้น	84998	ดุชนิพนธ์
ปีที่ 3 ภาคปลาย	84999	สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุชนิพนธ์นิติรัฐศาสตร์

รายละเอียดหลักสูตร

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ประกอบด้วย 2 วิชาเอก คือ

- ★ วิชาเอกการเมืองการปกครอง
- ★ วิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

เว็บไซต์ระบบสารสนเทศบัณฑิตศึกษา

http://www.stou.ac.th/thai/grad_std4/Masters/

http://

www.stou.ac.th/Courses/C_master.htm

เว็บไซต์หลักสูตรการศึกษา

● หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

Master of Political Science Program

(วิชาเอกการเมืองการปกครอง)

ชื่อปริญญา

ชื่อเต็ม	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อักษรย่อ	ร.ม.
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ	Master of Political Science
อักษรย่อภาษาอังกฤษ	M.Pol.Sc.

คุณสมบัติของผู้สมัครมีดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือปริญญาตรีสาขาวิชาอื่นหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ รับรอง
- 2) มีคะแนนเฉลี่ยระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า 2.30 หรือ
- 3) มีประสบการณ์การทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่น้อยกว่า 1 ปี

- หมายเหตุ
1. ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยระดับปริญญาตรีต่ำกว่า 2.30 หรือมีประสบการณ์การทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีน้อยกว่า 1 ปี คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาอาจรับเข้าศึกษา หากพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติด้านอื่นที่เหมาะสม
 2. ผู้สมัครทุกคนต้องแนบโครงการในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ และมีผลคะแนนความรู้ภาษาอังกฤษตามประกาศของสาขาวิชา
 3. สำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนดังกล่าวข้างต้น หากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้สมัครนั้นยังขาดพื้นฐานความรู้ทางรัฐศาสตร์ เมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วต้องเข้ารับการอบรมเพื่อปรับพื้นฐานความรู้ทางรัฐศาสตร์ตามที่คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชากำหนด โดยไม่นับหน่วยกิต

โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตร*

แผน ก แบบ ก 2

(1) โครงสร้างของหลักสูตร	ชุดวิชา	หน่วยกิต
ก. หมวดวิชาเฉพาะ	5	30
ข. วิทยานิพนธ์		12
ค. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต		ไม่นับหน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต		

(2) รายละเอียดของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 5 ชุดวิชา (30 หน่วยกิต)

วิชาแกน 1 ชุดวิชา

80712 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์

วิชาเฉพาะด้าน 4 ชุดวิชา

บังคับ 3 ชุดวิชา

81711 การเมืองการปกครองไทย

81712 แนวคิดทางการเมืองและสังคม

81713 การวิเคราะห์การเมือง

และเลือก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้

83711 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ

83715 การสื่อสารและพลวัตทางการเมือง

ข. วิทยานิพนธ์ (12 หน่วยกิต)

83791 วิทยานิพนธ์

ค. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

83795 การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์**

เป็นการอบรมเข้มที่เน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ โดยมีการประเมินผล
การอบรมเข้ม (มีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต) แต่ไม่นำผลมาคิดหน่วยกิตสะสม

หมายเหตุ * โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตรอาจมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ ขอให้นักศึกษาติดตามข่าวจาก
เอกสารประชาสัมพันธ์/เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

** นักศึกษาต้องเข้ารับการอบรมเข้มชุดวิชาดังกล่าวในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนจบการศึกษาเท่านั้น

แผน ข

(1) โครงสร้างของหลักสูตร	ชุดวิชา	หน่วยกิต
ก. หมวดวิชาเฉพาะ	6	36
ข. การศึกษาค้นคว้าอิสระ	1	6
ค. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาดำเนินคดี		ไม่นับหน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต		

(2) รายละเอียดของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 6 ชุดวิชา (36 หน่วยกิต)

วิชาแกน 1 ชุดวิชา

80712 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์

วิชาเฉพาะด้าน 5 ชุดวิชา

บังคับ 3 ชุดวิชา

81711 การเมืองการปกครองไทย

81712 แนวคิดทางการเมืองและสังคม

81713 การวิเคราะห์การเมือง

และเลือก 2 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้

83711 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ

83713 กระแสโลกาภิวัตน์และผลกระทบระหว่างประเทศ

83714 กระบวนการและทางเลือกในการพัฒนา

83715 การสื่อสารและพลวัตทางการเมือง

ข. การศึกษาค้นคว้าอิสระ 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต)

83792 การศึกษาค้นคว้าอิสระ

ค. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาดำเนินคดี (ไม่นับหน่วยกิต)

83795 การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาดำเนินคดีรัฐศาสตร์*

เป็นการอบรมเข้มที่เน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ โดยมีการประเมินผล
การอบรมเข้ม (มีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต) แต่ไม่นำผลมาคิดหน่วยกิตสะสม

หมายเหตุ * นักศึกษาต้องเข้ารับการอบรมเข้มชุดวิชาดังกล่าวในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนจบการศึกษาเท่านั้น

แนวทางการจัดโปรแกรมการศึกษา

แผน ก แบบ ก 2

ปีที่ 1	ภาคต้น	81711	การเมืองการปกครองไทย
		81712	แนวคิดทางการเมืองและสังคม
ปีที่ 1	ภาคปลาย	80712	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์
		81713	การวิเคราะห์การเมือง
ปีที่ 2	ภาคต้น	83791	วิทยานิพนธ์
		-----	ชุดวิชาเฉพาะเลือก 1 ชุดวิชาโดยเลือกจากชุดวิชาต่อไปนี้
		83711	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ
		83715	การสื่อสารและพลวัตทางการเมือง
ปีที่ 2	ภาคปลาย	83791	วิทยานิพนธ์
		83795	การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์หาคำบัณฑิตรัฐศาสตร์

แผน ข

ปีที่ 1	ภาคต้น	81711	การเมืองการปกครองไทย
		81712	แนวคิดทางการเมืองและสังคม
ปีที่ 1	ภาคปลาย	81713	การวิเคราะห์การเมือง
		-----	ชุดวิชาเฉพาะเลือก 1 ชุดวิชาโดยเลือกจากชุดวิชาต่อไปนี้
		83713	กระแสโลกาภิวัตน์และผลกระทบระหว่างประเทศ
ปีที่ 2	ภาคต้น	83714	กระบวนการและทางเลือกในการพัฒนา
		80712	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์
		-----	ชุดวิชาเฉพาะเลือก 1 ชุดวิชาโดยเลือกจากชุดวิชาต่อไปนี้
		83711	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ
ปีที่ 2	ภาคปลาย	83715	การสื่อสารและพลวัตทางการเมือง
		83792	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
		83795	การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์หาคำบัณฑิตรัฐศาสตร์

● หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

Master of Political Science Program

(วิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น)

ชื่อปริญญา

ชื่อเต็ม	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อักษรย่อ	ร.ม.
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ	Master of Political Science
อักษรย่อภาษาอังกฤษ	M.Pol.Sc.

คุณสมบัติของผู้สมัครมีดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือปริญญาตรีสาขาวิชาอื่นหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ รับรอง
- 2) มีคะแนนเฉลี่ยระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า 2.30 หรือ
- 3) มีประสบการณ์การทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่น้อยกว่า 1 ปี

- หมายเหตุ
1. ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยระดับปริญญาตรีต่ำกว่า 2.30 หรือมีประสบการณ์การทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีน้อยกว่า 1 ปี คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาอาจรับเข้าศึกษา หากพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติด้านอื่นที่เหมาะสม
 2. ผู้สมัครทุกคนต้องแนบโครงการในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ และมีผลคะแนนความรู้ภาษาอังกฤษตามประกาศของสาขาวิชา
 3. สำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนดังกล่าวข้างต้น หากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้สมัครนั้นยังขาดพื้นฐานความรู้ทางรัฐศาสตร์ เมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วต้องเข้ารับการอบรมเพื่อปรับพื้นฐานความรู้ทางรัฐศาสตร์ตามที่คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชากำหนด โดยไม่นับหน่วยกิต

โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตร*

แผน ก แบบ ก 2

(1) โครงสร้างของหลักสูตร	ชุดวิชา	หน่วยกิต
ก. หมวดวิชาเฉพาะ	5	30
ข. วิทยานิพนธ์		12
ค. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต		ไม่นับหน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต		

(2) รายละเอียดของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 5 ชุดวิชา (30 หน่วยกิต)

วิชาแกน 1 ชุดวิชา

80712 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์

วิชาเฉพาะด้าน 4 ชุดวิชา

บังคับ 3 ชุดวิชา

82711 การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ

82713 สัมมนาประเด็นปัญหาการเมืองการปกครองท้องถิ่น

82714 หลักและแนวทางการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น

และเลือก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้

82712 ประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น

82715 สัมมนาการเมืองการปกครองในนครและมหานคร

ข. วิทยานิพนธ์ (12 หน่วยกิต)

83791 วิทยานิพนธ์

ค. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

83795 การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์**

เป็นการอบรมเข้มที่เน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ โดยมีการประเมินผล
การอบรมเข้ม (มีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต) แต่ไม่นำผลมาคิดหน่วยกิตสะสม

หมายเหตุ * โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตรอาจมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ ขอให้นักศึกษาติดตามข่าวจาก
เอกสารประชาสัมพันธ์/เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

** นักศึกษาต้องเข้ารับการอบรมเข้มชุดวิชาดังกล่าวในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนจบการศึกษาเท่านั้น

แผน ข

(1) โครงสร้างของหลักสูตร

	ชุดวิชา	หน่วยกิต
ก. หมวดวิชาเฉพาะ	6	36
ข. การศึกษาค้นคว้าอิสระ	1	6
ค. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต		ไม่นับหน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต		

(2) รายละเอียดของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 6 ชุดวิชา (30 หน่วยกิต)

วิชาแกน 1 ชุดวิชา

80712 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์

วิชาเฉพาะด้าน 5 ชุดวิชา

บังคับ 4 ชุดวิชา

82711 การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ

82713 สัมมนาประเด็นปัญหาการเมืองการปกครองท้องถิ่น

82714 หลักและแนวทางการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น

82715 สัมมนาการเมืองการปกครองในนครและมหานคร

และเลือก 1 ชุดวิชาจากชุดวิชาต่อไปนี้

82712 ประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น

83714 กระบวนการและทางเลือกในการพัฒนา

ข. การศึกษาค้นคว้าอิสระ 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต)

83792 การศึกษาค้นคว้าอิสระ

ค. การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

83795 การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์*

เป็นการอบรมเข้มที่เน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ โดยมีการประเมินผล
การอบรมเข้ม (มีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต) แต่ไม่นำผลมาคิดหน่วยกิตสะสม

หมายเหตุ * นักศึกษาต้องเข้ารับการอบรมเข้มชุดวิชาดังกล่าวในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนจบการศึกษาเท่านั้น

แนวทางการจัดโปรแกรมการศึกษา

แผน ก แบบ ก 2

ปีที่ 1 ภาคต้น	82713	สัมมนาประเด็นปัญหาการเมืองการปกครองท้องถิ่น
	82714	หลักและแนวทางการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น
ปีที่ 1 ภาคปลาย	80712	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์
	82711	การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ
ปีที่ 2 ภาคต้น	83791	วิทยานิพนธ์
	-----	ชุดวิชาเฉพาะเลือก 1 ชุดวิชาโดยเลือกจากชุดวิชาต่อไปนี้
	82712	ประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น
	82715	สัมมนาการเมืองการปกครองในนครและมหานคร
ปีที่ 2 ภาคปลาย	83791	วิทยานิพนธ์
	83795	การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์หาคำบัณฑิตรัฐศาสตร์

แผน ข

ปีที่ 1 ภาคต้น	82713	สัมมนาประเด็นปัญหาการเมืองการปกครองท้องถิ่น
	82714	หลักและแนวทางการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น
ปีที่ 1 ภาคปลาย	82711	การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ
	82715	สัมมนาการเมืองการปกครองในนครและมหานคร
ปีที่ 2 ภาคต้น	80712	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์
	-----	ชุดวิชาเฉพาะเลือก 1 ชุดวิชาโดยเลือกจากชุดวิชาต่อไปนี้
	82712	ประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น
	83714	กระบวนการและทางเลือกในการพัฒนา
ปีที่ 2 ภาคปลาย	83792	การศึกษาค้นคว้าอิสระ
	83795	การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์หาคำบัณฑิตรัฐศาสตร์

แนวทางการเปิดสอนชุดวิชาในแต่ละภาค

รหัสชุดวิชา	รายชื่อชุดวิชา	ภาคต้น	ภาคปลาย
ระดับปริญญาเอก			
84901	แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพขั้นสูง	✓	
84902	สัมมนาการวิเคราะห์การเมืองขั้นสูง	✓	
84903	สัมมนาการเมืองและการบริหารเปรียบเทียบขั้นสูง		✓
84904	สัมมนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ		✓
84998	ดุษฎีนิพนธ์	✓	✓
84999	สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิตรัฐศาสตร์	✓	✓
ระดับปริญญาโท			
80712	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	✓	✓
81711	การเมืองการปกครองไทย	✓	
81712	แนวคิดทางการเมืองและสังคม	✓	
81713	การวิเคราะห์การเมือง		✓
82711	การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ		✓
82712	ประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น	✓	
82713	สัมมนาประเด็นปัญหาการเมืองการปกครองท้องถิ่น	✓	
82714	หลักและแนวทางการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น	✓	
82715	สัมมนาการเมืองการปกครองในนครและมหานคร		✓
83711	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	✓	
83713	กระแสโลกาภิวัตน์และผลกระทบระหว่างประเทศ		✓
83714	กระบวนการและทางเลือกในการพัฒนา	✓	✓
83715	การสื่อสารและพลวัตทางการเมือง	✓	
83791	วิทยานิพนธ์	✓	✓
83792	การศึกษาค้นคว้าอิสระ	✓	✓
83795	การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์	✓	✓

หมายเหตุ ข้อมูลการเปิดสอนชุดวิชาอาจมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ ขอให้นักศึกษาติดตามข่าวจากเอกสารประชาสัมพันธ์/เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

รายละเอียดสาขาวิชา

ระดับปริญญาเอก

84901 แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพขั้นสูง

(6 หน่วยกิต)

Advanced Quantitative and Qualitative Research Approaches

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีความรู้ และกระบวนการทัศน์ของการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ
2. เพื่อศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับปัญหาการวิจัยทางรัฐศาสตร์

คำอธิบายสาขาวิชา

ทฤษฎีความรู้และกระบวนการทัศน์ของการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งทฤษฎีความรู้เชิงวัตถุวิสัย กระบวนทัศน์สังคมศาสตร์ปฏิฐานนิยม โดยมีเป้าหมายเพื่อมุ่งเน้นการค้นพบหรือการทดสอบข้อสรุปทั่วไปเพื่อใช้อธิบาย ทำนาย หรือควบคุมพฤติกรรม โดยใช้วิธีวิทยาและเทคนิคในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ และศึกษาทฤษฎีความรู้ การประกอบสร้างความจริงหรือการสร้างสรรคนิยม และกระบวนการทัศน์ของการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งกระบวนการทัศน์สังคมศาสตร์เชิงตีความ และกระบวนการทัศน์สังคมศาสตร์เชิงวิพากษ์ โดยกระบวนการทัศน์แรกมีเป้าหมายเพื่อมุ่งเน้นการตีความ การทำความเข้าใจ การให้ความหมายกับพฤติกรรมมนุษย์และปรากฏการณ์ทางสังคมตามเงื่อนไขที่เป็นอยู่ ส่วนกระบวนการทัศน์ที่สองเน้นการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง โดยใช้วิธีวิทยาและเทคนิคในการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่ลุ่มลึก เพื่อให้เข้าถึงปรากฏการณ์แบบองค์รวม รวมทั้งการมีลักษณะที่ยืดหยุ่น โดยเน้นวิธีการศึกษาที่เป็นไปตามธรรมชาติ ที่มีผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหลัก โดยการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพดังกล่าว สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการแสวงหาความรู้และความจริงทางรัฐศาสตร์

84902 สัมมนาการวิเคราะห์การเมืองขั้นสูง**(6 หน่วยกิต)****Seminar in Advanced Political Analysis****วัตถุประสงค์**

1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีการเมือง ปรัชญาการเมืองตะวันออกและตะวันตกทั้งสมัยโบราณ สมัยกลาง สมัยใหม่ หลังสมัยใหม่ และร่วมสมัย
2. เพื่อให้สามารถนำแนวคิดและทฤษฎีการเมือง ปรัชญาการเมืองมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมือง และทำความเข้าใจกับปัญหาทางการเมืองต่างๆ ได้
3. เพื่อให้สามารถอธิบาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์การเมืองในลักษณะของการบูรณาการแนวคิดและวิธีการในการวิเคราะห์การเมืองในระดับสูงต่อไป

คำอธิบายชุดวิชา

แนวคิดและทฤษฎีการเมือง ปรัชญาการเมืองตะวันออกและตะวันตก ทั้งสมัยโบราณ สมัยกลาง สมัยใหม่ หลังสมัยใหม่ และร่วมสมัย การสร้างกรอบการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมือง เพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาทางการเมืองต่างๆ และการบูรณาการแนวคิดและวิธีการในการวิเคราะห์การเมืองในระดับสูง

84903 สัมมนาการเมืองและการบริหารเปรียบเทียบขั้นสูง**(6 หน่วยกิต)****Seminar in Advanced Comparative Politics and Administration****วัตถุประสงค์**

1. อธิบายแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาการเมืองการบริหารเปรียบเทียบได้
2. นำแนวคิด ทฤษฎีในการศึกษาการเมืองการบริหารเปรียบเทียบไปใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางการเมืองและการบริหารได้

คำอธิบายชุดวิชา

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์การเมืองการบริหารเปรียบเทียบ การวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับระบอบการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง การสื่อสารทางการเมือง และประเด็นสำคัญในการเมืองการบริหารเชิงเปรียบเทียบ อาทิ ประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์ นโยบายสาธารณะ ขบวนการทางสังคม ความขัดแย้งและการก่อการร้าย การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐจากตัวแบบดั้งเดิมสู่การบริหารจัดการภาครัฐใหม่ สู่ศักราชแห่งการบริหารการปกครองในยุคดิจิทัล (Digital) โลกาภิวัตน์ ความท้าทายทางด้านความมั่นคงใหม่ในโลกยุคใหม่ ความพร้อมรับในการตรวจสอบและความมีประสิทธิภาพ และการเมืองแห่งการเปลี่ยนแปลงการบริหารการปกครองของโลก เป็นต้น

84904 สัมมนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**(6 หน่วยกิต)****Seminar in International Relations****วัตถุประสงค์**

1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ วิจารณ์ เสนอความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการเมืองระหว่างประเทศ
2. เพื่อให้สามารถนำทฤษฎีและแนวคิดด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มาใช้ในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมือง และทำความเข้าใจกับปัญหาต่างๆ
3. เพื่อให้สามารถอภิปรายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ พร้อมทั้งนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของงานเขียนได้

คำอธิบายชุดวิชา

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการเมืองระหว่างประเทศ ปัจจัยทั้งหลายที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการกำหนดรูปแบบการเมืองการปกครองในแบบต่างๆ ปรากฏการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และในระบบการเมืองการปกครองแบบต่างๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางในการแก้ไข

84998 ดุษฎีนิพนธ์**(36 หน่วยกิต)****Dissertation****วัตถุประสงค์** เพื่อให้ นักศึกษาสามารถ

1. จัดทำแนวคิดโครงการวิจัยสำหรับดุษฎีนิพนธ์ได้
2. ออกแบบและดำเนินการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยสำหรับดุษฎีนิพนธ์ได้
3. ออกแบบดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยสำหรับดุษฎีนิพนธ์ได้
4. จัดทำรายงานการวิจัยและเผยแพร่ผลงานดุษฎีนิพนธ์ได้

คำอธิบายชุดวิชา

การกำหนดปัญหาและวางแผนการวิจัย การค้นคว้า ทบทวนและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับดุษฎีนิพนธ์ การออกแบบการวิจัย การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การออกแบบการวัดตัวแปรและการพัฒนาเครื่องมือวิจัย การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำ แนวคิดโครงการวิจัยสำหรับดุษฎีนิพนธ์ การสร้างเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ และการเสนอร่างบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ การเขียนเรียบเรียง และนำเสนอรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานดุษฎีนิพนธ์

84999 สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพนิติรัฐศาสตร์**(6 หน่วยกิต)****Doctoral Professional Experience in Political Science****วัตถุประสงค์**

1. เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม อันเป็นบรรทัดฐานของสังคม
2. เพื่อพัฒนาการสร้างสรรค์ความรู้ และองค์ความรู้ใหม่บนพื้นฐานทางด้านรัฐศาสตร์
3. เพื่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บนพื้นฐานองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์
4. เพื่อเสริมสร้างทักษะความสัมพันธ์ระหว่างทุกคนในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม และเสริมสร้างความรับผิดชอบด้านบุคคลและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
5. เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้สื่อเทคโนโลยี ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศและนำเสนอผลงาน

คำอธิบายชุดวิชา

คดีวิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ความรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือต่อยอดองค์ความรู้เดิม บนพื้นฐานขอบข่ายความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ โดยผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคล และความรับผิดชอบต่อส่วนรวมโดยใช้สื่อเทคโนโลยี ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ และนำเสนอผลงาน

ระดับปริญญาโท**80712 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์****(6 หน่วยกิต)****Research Methodology in Political Science****วัตถุประสงค์**

เพื่อเข้าใจ วิเคราะห์ และประยุกต์วิธีการออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ คุณภาพ และผสมผสานวิธีทางรัฐศาสตร์

คำอธิบายชุดวิชา

ศึกษาค้นคว้าเชิงปรัชญาที่เป็นรากฐานของการสังเกตปรากฏการณ์ทางการเมือง วิธีการออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพที่สามารถทดสอบทฤษฎีและปรากฏการณ์ทางการเมือง วิธีการตั้งคำถาม วิธีการเก็บข้อมูล แหล่งข้อมูล การสุ่มตัวอย่าง การประยุกต์ใช้วิธีการวิจัย การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล และวิธีการรายงานการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และผสมผสานวิธี

81711 การเมืองการปกครองไทย**(6 หน่วยกิต)****Thai Politics and Government****วัตถุประสงค์**

1. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองและแนวคิดทางการเมืองของไทยตลอดจนสถาบัน กระบวนการ และพฤติกรรมทางการเมืองของไทย
2. ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย
3. นำเสนอยุทธศาสตร์ในการสร้างสรรค์การเมืองไทย โดยเน้นการประยุกต์ภาคทฤษฎีไปสู่ภาคปฏิบัติ

คำอธิบายชุดวิชา

วิเคราะห์วิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองไทย แนวคิดทางการเมืองของไทย สถาบัน กระบวนการ และพฤติกรรมทางการเมืองของไทย ปัญหาของการพัฒนาการเมืองไทย และยุทธศาสตร์ในการสร้างสรรค์การเมืองไทย

81712 แนวคิดทางการเมืองและสังคม**(6 หน่วยกิต)****Political and Social Concepts****วัตถุประสงค์**

1. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวคิดทางการเมืองและสังคมสำคัญๆ
2. เพื่อให้สามารถประยุกต์แนวคิดทางการเมืองและสังคมในการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการเมืองของไทยทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
3. เพื่อให้มีองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์มาเสนอทางออกของสังคมการเมืองไทย

คำอธิบายชุดวิชา

วิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวคิดทางการเมืองและสังคมที่สำคัญๆ เพื่อเป็นกรอบในการอธิบายปัญหาต่างๆ ทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐในฐานะองค์อธิปัตย์กับประชาชน การใช้อำนาจรัฐในการกำหนดนโยบาย และผลกระทบต่อสังคมและวิถีชีวิตของประชาชน การกระจายอำนาจ การปกครองตนเองของประชาชน และการศึกษาวิเคราะห์กรณีปัญหาของไทยและต่างประเทศที่สำคัญ

81713 การวิเคราะห์การเมือง**(6 หน่วยกิต)****Political Analysis****วัตถุประสงค์**

1. เพื่อให้ทราบและเข้าใจสาระสำคัญของแนวคิดและทฤษฎีการเมืองต่างๆ ตลอดจนพัฒนาการ สถานภาพและขอบข่ายของแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์การเมืองในยุคต่างๆ
2. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวคิดทางการเมืองในยุคต่างๆ ได้

คำอธิบายชุดวิชา

การใช้อรรถความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์ เพื่อการวิเคราะห์และเข้าใจการเมืองภายใต้ประเด็น และปัญหาต่างๆ ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญ ตั้งแต่ปรัชญาการเมือง สถาบันการเมือง พัฒนาการของรัฐ อำนาจกลุ่มทางการเมือง แนวทางระบบ เศรษฐศาสตร์การเมือง และแนวคิดร่วมสมัย อาทิ สิทธิมนุษยชนพหุวัฒนธรรมนิยมและนิเวศวิทยาการเมือง

82711 การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ**(6 หน่วยกิต)****Comparative Local Politics and Government****วัตถุประสงค์**

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบในประเทศสำคัญๆ

คำอธิบายชุดวิชา

ศึกษา วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเมืองการปกครองท้องถิ่น และวิเคราะห์ เปรียบเทียบการเมืองการปกครองท้องถิ่นในประเทศสำคัญ เช่น อังกฤษ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เป็นต้น

82712 ประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น**(6 หน่วยกิต)****Civil Society and Local Community****วัตถุประสงค์**

1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดเรื่องประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น ทั้งในระดับสากล ระดับประเทศ และระดับชุมชนท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาประเทศในภาพรวมและเจาะลึกในระดับชุมชนท้องถิ่น

คำอธิบายชุดวิชา

ทฤษฎีหรือแนวคิดเกี่ยวกับประชาสังคมทั้งในระดับสากล ระดับประเทศ และระดับชุมชนท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างประชาสังคมกับชุมชนท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน ประเด็นปัญหาด้านประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น และกรณีศึกษา

82713 สัมมนาประเด็นปัญหาการเมืองการปกครองท้องถิ่น (6 หน่วยกิต)

Seminar in Local Politics and Government Issues

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำประเด็นสำคัญทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นมาวิเคราะห์ และถกแถลง
2. เพื่อให้นักศึกษานำแนวคิดทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์การเมืองการปกครองท้องถิ่นในประเด็นสำคัญๆ

คำอธิบายชุดวิชา

นำแนวคิดทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นมาเป็นกรอบการวิเคราะห์ประเด็นทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นร่วมสมัยในประเด็นสำคัญๆ และถกแถลงเพื่อแสวงหาทางออกที่เหมาะสมประกอบกับการศึกษาดูงานท้องถิ่นในประเทศหรือต่างประเทศเป็นกรณีศึกษา

82714 หลักและแนวทางการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น (6 หน่วยกิต)

Principles and Approaches to Local Politics Analysis

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและแนวทางการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่นได้

คำอธิบายชุดวิชา

อธิบายเกี่ยวกับแนวคิด ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น และแนวทางที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น รวมทั้งกรณีศึกษาทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ

82715 สัมมนาการเมืองการปกครองในนครและมหานคร (6 หน่วยกิต)

Seminar in City and Metropolitan Politics

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำประเด็นสำคัญทางการเมืองการปกครองในนครและมหานครมาวิเคราะห์ และถกแถลง
2. เพื่อให้นักศึกษานำแนวคิดทางการเมืองการปกครองในนครและมหานครมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์การเมืองการปกครองในนครและมหานคร ในประเด็นสำคัญๆ

คำอธิบายชุดวิชา

นำแนวคิดทางการเมืองการปกครองในนครและมหานครมาเป็นการรอบในการวิเคราะห์ประเด็นทางการเมืองการปกครองในนครและมหานครร่วมสมัยในประเด็นสำคัญๆ และถกแถลงเพื่อแสวงหาทางออกที่เหมาะสม ประกอบกับการศึกษาดูงานนครและมหานครในประเทศหรือต่างประเทศ เป็นกรณีศึกษา

83711 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ

(6 หน่วยกิต)

Comparative Politics and Government

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ขอบข่ายและความเป็นมาของการศึกษาการเมืองการปกครองเปรียบเทียบ
2. เพื่อให้เข้าใจและสามารถนำทฤษฎี และแนวทางที่ใช้ในการศึกษาการเมืองการปกครองเปรียบเทียบไปใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ทางการเมืองได้
3. เพื่อเสริมสร้างทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาและปรากฏการณ์ทางการเมืองในเชิงศึกษาเปรียบเทียบ

คำอธิบายชุดวิชา

แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเปรียบเทียบ ขอบข่ายและความเป็นมาของการศึกษาการเมืองการปกครองเปรียบเทียบ ทฤษฎี แนวทางที่ใช้ในการเปรียบเทียบ อาทิ แนวทางโครงสร้างหน้าที่ แนวทางวิเคราะห์ระบบ แนวทางวัฒนธรรมการเมือง แนวทางการพัฒนาทางการเมือง แนวทางกลุ่ม แนวทางชนชั้นนำ เป็นต้น การเปรียบเทียบระบบการเมือง ความชอบธรรมและความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประเมินระบบ ตลอดจนการวิเคราะห์ปัญหาและปรากฏการณ์ทางการเมืองเชิงเปรียบเทียบ

83713 กระแสโลกาภิวัตน์และผลกระทบระหว่างประเทศ

(6 หน่วยกิต)

Globalization and International Impacts

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดและพัฒนาการของกระแสโลกหรือกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีคิดและวิถีชีวิตของสมาชิกสังคม ทั้งสังคมโลก สังคมไทย ในหลายระดับ
2. เพื่อสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับกระแสโลกหรือกระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อใช้กำหนดแนวทางในการรับมือ และ/หรือแก้ปัญหาที่เกิดจากกระบวนการดังกล่าว

คำอธิบายชุดวิชา

วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดและพัฒนาการของโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีคิดและวิถีชีวิตของสมาชิกสังคม ทั้งสังคมโลก สังคมไทย และตัวแสดงในหลากหลายระดับ เพื่อแสวงหาแนวทางในการร่วมมือและ/หรือแก้ปัญหาที่เกิดจากกระบวนการดังกล่าว

83714 กระบวนการและทางเลือกในการพัฒนา

(6 หน่วยกิต)

Development Process and Alternative Approaches

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาและรายละเอียดแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาที่ครอบคลุมหลากหลายมิติ
2. เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์การพัฒนาที่ครอบคลุมหลากหลายมิติ

คำอธิบายชุดวิชา

แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนา โครงสร้าง กระบวนการ รูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนการพัฒนา สภาพแวดล้อม ปัจจัยแวดล้อม เงื่อนไข นโยบายสาธารณะที่สัมพันธ์กับการพัฒนา การพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศสำคัญ วาทกรรมการพัฒนา และทางเลือกการพัฒนา

83715 การสื่อสารและพลวัตทางการเมือง

(6 หน่วยกิต)

Political Communication and Dynamic

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ระบบการสื่อสารทางการเมืองในระบบการเมือง กระบวนการและพฤติกรรมสื่อสารทางการเมืองและผลกระทบต่อพลวัตทางการเมือง
2. เพื่อประยุกต์ใช้แนวคิดและพัฒนาเทคนิคต่างๆ ในกระบวนการสื่อสารทางการเมือง
3. เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองและผลกระทบต่อพลวัตทางการเมือง

คำอธิบายชุดวิชา

ระบบการสื่อสารกับระบบการเมืองและพลวัตทางการเมือง กระบวนการและพฤติกรรมในการสื่อสารทางการเมือง แนวคิดและเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง การสื่อสารทางการเมืองในภาคปฏิบัติ พฤติกรรมสื่อสารทางการเมืองในแนวลึก องค์การและสถาบันในกระบวนการสื่อสารทางการเมืองในระดับระหว่างประเทศ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น เทคนิคการสื่อสารทางการเมือง และกรณีศึกษาการสื่อสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อพลวัตทางการเมือง

83791 วิทยานิพนธ์**(12 หน่วยกิต)****Thesis****วัตถุประสงค์** เพื่อให้นักศึกษา

1. สามารถเลือกปัญหาการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ได้
2. สามารถสำรวจและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำวิทยานิพนธ์ได้
3. สามารถออกแบบการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ได้
4. มีความรู้และทักษะในการเขียนและเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ได้
5. สามารถพัฒนาเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณได้
6. สามารถพัฒนาเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพได้
7. สามารถรวบรวม วิเคราะห์ นำเสนอข้อมูลสำหรับวิทยานิพนธ์
8. สามารถนำเสนอและสอบปกป้องวิทยานิพนธ์
9. สามารถเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์
10. สามารถเขียนรายงานการวิจัยเพื่อการเผยแพร่

คำอธิบายชุดวิชา

การเลือกปัญหาการวิจัย การสำรวจและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การออกแบบการวิจัย การเขียนและเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ การพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอข้อมูลวิทยานิพนธ์ การนำเสนอและสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ การเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ การเขียนรายงานการวิจัยเพื่อการเผยแพร่

83792 การศึกษาค้นคว้าอิสระ**(6 หน่วยกิต)****Independent Study****วัตถุประสงค์**

เพื่อให้สามารถค้นคว้าหรือวิจัยทางรัฐศาสตร์ในหัวข้อที่นักศึกษาสนใจ

คำอธิบายชุดวิชา

การเลือกปัญหาสำหรับการค้นคว้าหรือวิจัยทางด้านรัฐศาสตร์ การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษาค้นคว้า การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัย ข้อควรคำนึงในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

83795 การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์

(6 หน่วยกิต)

Graduate Professional Experience in Political Science

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการถ่ายทอดโดยระบบการสอนทางไกล
2. เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางด้านรัฐศาสตร์ในระดับนานาชาติ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น
3. เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำในวิชาชีพรัฐศาสตร์
4. เพื่อสามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
5. เพื่อเพิ่มพูนคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาวิชาชีพ

คำอธิบายชุดวิชา

การประยุกต์ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ ทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง และการเมืองการปกครองท้องถิ่น โดยใช้กรณีศึกษา การพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำในวิชาชีพ การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ รวมทั้งการส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรมในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพชั้นสูง

รายชื่อชุดวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

(เรียงตามตัวอักษร)

รายชื่อชุดวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ		รหัสชุดวิชา
ระดับปริญญาเอก		
ดุชนิพนธ์	Dissertation	84998
แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพขั้นสูง	Advanced Quantitative and Qualitative Research Approaches	84901
สัมมนาการเมืองและการบริหารเปรียบเทียบขั้นสูง	Seminar in Advanced Comparative Politics and Administration	84903
สัมมนาการวิเคราะห์การเมืองขั้นสูง	Seminar in Advanced Political Analysis	84902
สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุชนิพนธ์บัณฑิตรัฐศาสตร์	Doctoral Professional Experience in Political Science	84999
สัมมนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	Seminar in International Relations	84904
ระดับปริญญาโท		
กระบวนการและทางเลือกในการพัฒนา	Development Process and Alternative Approaches	83714
กระแสโลกาภิวัตน์และผลกระทบระหว่างประเทศ	Globalization and Intertional Impacts	83713
การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ	Comparative Local Politics and Government	82711
การเมืองการปกครองไทย	Thai Politics and Government	81711
การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	Comparative Politics and Government	83711
การวิเคราะห์การเมือง	Political Analysis	81713
การศึกษาค้นคว้าอิสระ	Independent Study	83792
การสื่อสารและพลวัตทางการเมือง	Political Communication and Dynamic	83715
การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตรัฐศาสตร์	Graduate Professional Experience in Political Science	83795
แนวคิดทางการเมืองและสังคม	Political and Social Concepts	81712
ประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น	Civil Society and Local Community	82712
ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	Research Methodology in Political Science	80712
วิทยานิพนธ์	Thesis	83791
สัมมนาการเมืองการปกครองในนครและมหานคร	Seminar in City and Metropolitan Politics	82715
สัมมนาประเด็นปัญหาการเมืองการปกครองท้องถิ่น	Seminar in Local Politics and Government Issues	82713
หลักและแนวทางการวิเคราะห์การเมืองท้องถิ่น	Principles and Approaches to Local Politics Analysis	82714

บันทึก

[illegible]

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปฤณ นิยมไทย

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวลัญช์ โรจนพล

นางสาวกรรณิการ์ สติวรกุล

ผู้รวบรวมและจัดทำ

นางสาวกรรณิการ์ สติวรกุล

นางสาววิระวรรณ เพ็งศรี

ออกแบบปก

หน่วยศิลปะ สำนักพิมพ์

จัดทำโดย

ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและการสอน สำนักวิชาการ

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถนนปทุมรี 2561

มสธ. แหล่งการศึกษา ตลอดชีวิต ไร้ขีดจำกัด